فصلنامهٔ علمی ـ پژوهشی رفاه اجتماعی، سال نوزدهم، پاییز ۹۸، شماره ۷٤

Social Welfare Quarterly, Vol 19, Autumn 2019, No 74

الگوی توزیع قدرت در خانواده و طبقه اجتماعی زنان متأهل شهر تهران

۱. مریم بخشی‌پور
دکتر جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. حسین آقاجانی‌مرساء
دکتر جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).
<a_marsa1333@yahoo.com>

۳. علیرضا کلدی
دکتر جامعه‌شناسی، دانشگاه علوم بهزیستی وتوانبخشی، تهران، ایران

۴. سید عباس حسینی
دانشجوی دکتری علوم سیاسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران

مقدمه: *آنتونی گیدنز در رابطه با اقتدار مذاکره شده در خانواده عقیده دارد «توسعه این نوع دموکراسی، دلالتهای مهمی برای پیشبرد دموکراسی همگانی دارد». دستیابی به جامعه سالم، در گرو سلامت خانواده و تحقق خانواده سالم، مشروط به داشتن رابطه‌های مطلوب اعضاء آن با یکدیگر است. ازاین‌رو سالم‌سازی روابط در خانواده، اثرات مثبتی جهت ایجاد رفاه انسانی و اجتماعی به دنبال خواهد داشت. پژوهش حاضر به بررسی رابطه الگوی توزیع قدرت در خانواده و طبقه اجتماعی زنان جهت داشتن خانواده و جامعه سالم می‌پردازد.*

روش: *روش تحقیق پیمایش و ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق‌ساخته است. جامعه آماری را زنان متأهل مناطق ۱ و ۱۹ شهر تهران تشکیل می‌دهند. داده‌های تحقیق با استفاده از فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای سهمیه‌ای از ۳۸۳ نفر جمع‌آوری شد.*

یافته‌ها: *نتایج تحقیق نشان می‌دهد که ٤٦ درصد از خانواده‌های معاصر، توزیع قدرت متقارن و ٥٤ درصد از خانواده‌ها، توزیع قدرت نامتقارن مردمحور را تجربه می‌کنند. با بالارفتن طبقه اجتماعی زنان، افزایش مالکیت منابع ارزشمند و دستیابی به فرصتهای زندگی، توزیع قدرت در خانواده متقارن‌تر می‌شود؛ چنانچه زنان جامعه از منابع ارزشمندی چون تحصیلات، اشتغال، دارایی و درآمد برخوردار باشند و به فرصتهای زندگی زناشویی همانند ازدواج موفق، بهداشت و... دسترسی داشته باشند، توزیع قدرت در خانواده متقارن‌تر و دموکراتیک‌تر خواهد بود.*

بحث: *قدرت در خانواده معاصر، نیازمند توزیع متقارن‌تر و عادلانه‌تری است. در بسیاری از خانواده‌های معاصر، اعمال تصمیمات از راه اجبار و خشونت صورت می‌پذیرد. بنیان‌های ارزشی و هنجاری جامعه در رابطه با توزیع قدرت در خانواده معاصر و طبقه اجتماعی زنان جامعه، نیاز به بازنگری و نوسازی دارد. به جاست تا مدیران و مسؤولین جامعه در راستای داشتن خانواده‌های سالم و جامعه سالم و به‌منظور توانمندسازی زنان جامعه به‌عنوان نیمی از پیکره اجتماع، سیاست‌هایی اتخاذ کنند.*

واژه‌های کلیدی:
الگوی تصمیم‌گیری، الگوی توزیع قدرت، طبقه اجتماعی، فرصتهای زندگی، منابع ارزشمند

تاریخ دریافت: *۹٦/۱۱/۱۱*
تاریخ پذیرش: *۹۸/٤/۱۹*

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

Social Welfare Quarterly, Vol 19, Autumn 2019, No 74

The Pattern of Power Distribution in Family and Social Class of Married Women in Tehran

1- Maryam Bakhshipour
Ph.D. in Sociology, Faculty of Social Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran

2- Hossein Aghajani Mersa
Ph.D. in Sociology, Faculty of Social Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran
<a_marsa1333@yahoo.com>

3- Alireza Kaldi
Ph.D . in Sociology, University of Rehabilitation Sciences and Social Welfare, Tehran, Iran

4- Chalous Hosseini
Ph.D. student in Political Science, Faculty of Low and Political Sciences, Islamic Azad University, Branch of Chalous, Chalous, Iran

Introduction: The present study investigates the relationship between power distribution pattern in family and social class of women for having a healthy family and society.

Method: The data were collected using a researcher-made questionnaire and Cochran's formula and cluster sampling method from 383 participants. The statistical population consists of married women in municipal districts 1 and 19 of Tehran.

Findings: The results show that 46% of contemporary families experience symmetric power distribution and 54% of families experience man-centered asymmetric power distribution.

Discussion: With the rise of the social class of women, increased ownership of valuable resources and access to life opportunities, the distribution of power in the family becomes more symmetrical; if women in society have valuable resources such as education, employment, wealth, and income, and if they have access to marital opportunities such as successful marriage, health, etc. then the distribution of power in the family will be more balanced and democratic.

Keywords:
decision making pattern, life opportunities, Power distribution pattern, Social class, valuable resources
Received: 2018-1-13
Accepted: 2019-7-10

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

Extended Abstract

Introduction: Anthony Giddens in relation to negotiated authority in the family believes that "the development of this kind of democracy has important implications for the promotion of universal democracy.« The family has a high place in social life. Because on the one hand it is the first group we come out of and get to know the world within, and on the other hand, it has the most important impact on the child who is going through his/her early life. Achieving a healthy society depends on the health of the family and the realization of a healthy family, which is subject to the desirable relationships of its members with each other. Therefore, the normalization of relationships in the family will have positive effects on human and social well-being. Of all the institutions and organizations, the family has the most important and valuable roles. An efficient family fosters healthy and grown people and of curse a healthy society. It is safe to say that an ideal family should provide the followings: first, a healthy environment for the well-being of the couple, second, a healthy environment for the upbringing of children. The division of power in the family between husband and wife is associated with the couple's well-being and good fortune. In today's societies, the family has undergone many changes, and it is gradually losing its old form and body and evolving in a new way. In this way, the distribution of power in the family has become an important and controversial social issue.

Among all institutions, organizations and institutions, the family plays the most important and valuable role and it is from family that persons move to the world. The family has a prominent place in social life, because on the one hand it is the first group we rise from and get to know the world within, and on the other hand, it has the most crucial impact on the child who is going through early life, and these effects last until the end of life. Second, a healthy society will not be built unless it has healthy families. The present study investigates the relationship between power distribution pattern in family and social class of women for having a healthy family and society.

Method: In the present study, for the purpose of sociological study of social class, family power distribution pattern and evaluation of independent variable effect on

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

family variable, i.e. power distribution pattern in family, survey method and attribution method were used. In the current study, the unit of analysis is the family and the level of observation of the individual. Our statistical population consists of all married women in two different poles of Tehran city, municipal district 1 (northern part of the capital city) and municipal district 19 (southern part of the capital city) of Tehran. According to the latest data from the Iranian Statistical Center in 1396, married women in district 1 of Tehran are 114521 and married women in district 19 of Tehran are 65123; therefore, the statistical population comprises 179644 women. The sampling method is a quotient cluster available. The sample size according to the Cochran formula is 383 for the whole districts of 1 and 19 (244 in district 1 and 139 in district 19). In this study, the validity of the questionnaire was determined by Face Validity and Cronbach's alpha method was used to determine the reliability of the questionnaire. The result was 0.83, so the reliability of the questionnaire is acceptable.

Findings: The results show that power distribution in 54% of contemporary families is asymmetric and in 46% of families is symmetrical. Thus, the pattern of power distribution in the contemporary family is asymmetric and undemocratic. According to the results of the present study, the distribution of democratic power is prevalent in 45% of families with low social classes, while in 48% of families with high social classes, symmetric power distribution is prevalent. This research finding confirms that there is a relationship between the pattern of power distribution in the family and the social class of women, and as the social class of women grows, the distribution of power in the family becomes more symmetrical. There is also a relationship between the pattern of power distribution in the family and the ownership of valuable resources by women, and as the ownership of valuable resources increases, the distribution of power in families becomes more symmetrical. There is a relationship between the pattern of power distribution in the family and women's access to life opportunities as well. As the opportunities for life increase, the distribution of power in families becomes more symmetrical.

Table 1. Frequency of Respondents according to the Concept of Power Distribution in the Family

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

Total		Area nineteen		district One		Variable
Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	
54.3	208	59.7	83	51.2	125	**Asymmetric**
45.7	175	40.3	56	48.8	119	**Symmetrical**
100	383	100	139	100	244	**Total**

Discussion: According to the results, in district 1, northern part of Tehran, 51% of families have asymmetric power distribution and in 49% of families, power distribution is symmetric. In district 19, southern part of Tehran, 60 percent of families have asymmetric power distribution, and 40% of families have symmetric power distribution. Overall, the results show that power distribution is asymmetric in 56 percent of contemporary households and symmetric in 46 percent of households. Power in the contemporary families requires more equitable distribution. In many contemporary families, decisions are made through coercion and violence. In 84 percent of households that experience asymmetric decision making, decision-making is persuasive, and in 16 percent of households, decision-making is compulsory, and men use coercion and violence in their decision-making. The pattern of division of housework is estimated asymmetric in 86% of contemporary households in Tehran and symmetric in 14% of households. As stated above, it should be said that power in the contemporary families requires a more equitable distribution. The value and normative foundations of society in relation to the distribution of power in the contemporary family and the social class of women in society need to be reconsidered. It is appropriate for managers and community leaders to adopt policies to have healthy families and a healthy society and to empower women in the community as they represent half of the community.

Keywords: Power distribution pattern, Decision making pattern, Social class, Valuable resources, Life opportunities

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

Ethical considerations

Authors' Contributions

All authors have contributed to the paper.

Financial ResourcesThere is no direct financial support from any entity or organization for the publication of this article.

Funding

In the present study, all expenses were borne by the author and he did not have any sponsors.

Conflict of interest

This article does not overlap with other published works by the authors.

Following the principles of research ethics In this article all rights related to research ethics are respected.

Acknowledgments

In this article, all rights relating to references are cited and resources are carefully listed.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

مقدمه

در بین تمام نهادها و سازمانها و مؤسسات اجتماعی، خانواده[1] مهم‌ترین و ارزشمندترین نقشها را داراست و افراد از سوی خانواده به عرصه هستی گام می‌گذارند (ساروخانی، ۲۰۰۶). خانواده از جایگاه رفیعی در حیات اجتماعی برخوردار است چراکه از یک‌سو نخستین گروهی است که از آن برمی‌خیزیم و در درون آن با دنیا آشنا می‌شویم و از سوی دیگر، بیشترین تأثیر را بر کودک که دوران اولیه حیات را می‌گذراند، وارد می‌کند و این تأثیرات تا پایان حیات پایایی دارد. دوم آنکه از روزنه حیات اجتماعی هرگز جامعه‌ای به‌سلامت دست نمی‌یابد، مگر آنکه از خانواده‌هایی سالم برخوردار باشد (ساروخانی، ۲۰۶). خانواده به‌عنوان مهم‌ترین نهاد اجتماعی، عامل واسطه‌ای است که نقش مهمی در انتقال هنجارهای[2] جامعه دارد. خانواده‌ها جامعه را پدید می‌آورند و بهنجاری یا نابهنجاری جامعه در گرو شرایط عمومی خانواده‌ها است. هیچ‌یک از آسیب‌های اجتماعی فارغ از تأثیر خانواده به وجود نمی‌آید (ستیر، ۱۹۹۷).

یکی از مهم‌ترین عواملی که بر بقا، دوام و رشد خانواده اثر می‌گذارد، روابط سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضاء، بخصوص زن و شوهر است. سازگاری زناشویی، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر عملکرد خانواده است (مهرابی‌زاده هنرمند، ۲۰۱۰). سازگاری زناشویی بر کیفیت و عملکرد والدین، طول عمر، میزان سلامت، رضایت از زندگی، احساس تنهایی، رشد و تربیت فرزندان، روابط اجتماعی و گرایش به انحرافات اجتماعی تأثیر دارد (احمدی؛ فتحی آشتیانی؛ نوابی‌نژاد، ۲۰۰۵). نگرشهای پذیرنده و دموکراتیک والدین، امکان رشد فرزندان را به حداکثر می‌رساند (عباسی اسفجیر، ع.خوش‌فر، غ.و شفایی، م، ۲۰۱۶). خانواده کارآمد موجب پرورش افرادی سالم و رشد یافته و جامعه‌ای سالم می‌شود (صفورایی

1. family
2. norms

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

پاریزی، ۲۰۰۹). به خانواده‌ای می‌توان سالم گفت که اولا؛ محیط سالمی برای سعادت زن و شوهر و ثانیا؛ محیط سالمی برای تربیت کودکان فراهم آورد. خانواده وقتی برای کودک‌پروری مناسب است که پدر و مادر عصبی و خرده‌گیر نباشند، به یکدیگر و به کودک اعتماد ورزند، اشتراک مساعی کنند و به طرزی معتدل کودک را مورد نوازش قرار دهند (آریان‌پور، ۲۰۱۱). زندگی روزمره، بستر شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی ازجمله قدرت است. اگرچه قدرت یکی از جنبه‌های اجتناب‌ناپذیر روابط انسانی است، ولی ساختار آن به دلیل بسترها و موقعیت‌های متفاوت اجتماعی ثابت نیست و منابع به وجودآورنده آن برای زنان و مردان متفاوت است. به همین دلیل یکی از موضوعات مهم و موردتوجه جامعه‌شناسان در حوزه مطالعات خانواده و روابط بین زنان و مردان، مطالعه در توزیع قدرت است. چگونگی تقسیم قدرت در خانواده میان زن و شوهر، با کم و کیف خوش‌بختی زوجها و احساس عادلانه‌بودن قدرت رابطه دارد (مهدوی و صبوری خسروشاهی، ۲۰۰۳).

ورود صنعت و تکنولوژی جدید، خانواده ایرانی را نیز دچار دگرگونی کرده است. به‌طورکلی دگرگونی خانواده ایرانی و ابعاد مختلف آن در نیم‌قرن اخیر، آرام، کند، مستمر و قاطع بوده است (قادری، ۱۹۹٦). در جوامع امروزی، خانواده دستخوش تغییرات زیادی قرار گرفته و به‌تدریج شکل و هیئت قدیمی خود را از دست می‌دهد و به گونه جدیدی تطور می‌یابد (وثوقی و نیک‌خلق، ۱۹۹۷). بدین ترتیب نحوه توزیع قدرت در خانواده به یک موضوع اجتماعی مهم و بحث‌انگیز و موضوعی بااهمیت و پیچیده تبدیل شده است (محمدی، ۲۰۱۱). از سوی دیگر عمودی‌شدن هرم قدرت در خانواده، موجبات پیدایش شخصیتهایی را فراهم می‌آورد که اتکابه‌نفس ندارند و همواره در صدد همنوایی هستند؛ انسانهای کوچکی که حتی در بزرگ‌سالی در جستجوی حامی و پناه هستند. در یک کلام، در یک خانواده با ساختار عمودی قدرت، انسانهایی غیرمتعادل پدید می‌آیند. چنین انسانهایی نه

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

شهروندانی مناسب هستند، نه بلوغ لازم برای اداره جامعه را احراز خواهند کرد (ساروخانی، ۲۰۰۵). میان نحوه توزیع قدرت در خانواده با میزان انحرافات اجتماعی رابطه وجود دارد، انحرافات اجتماعی در خانواده‌هایی با توزیع قدرت دموکراتیک، کمتر از انحرافات اجتماعیِ خانواده‌هایی با توزیع قدرت غیردموکراتیک است (احمدی و آقایی، ۲۰۱۷). خانواده و تحقق خانواده سالم مشروط بر برخورداری افراد آن از سلامت روانی و داشتن رابطه‌های مطلوب با یکدیگر است، ازاین‌رو سالم‌سازی اعضای خانواده و رابطه‌هایشان، بی‌گمان، اثرهای مثبتی را در جامعه به دنبال خواهد داشت (برنشتاین، ۲۰۰۵). چنانچه روابط ایجادشده میان جامعه، با طبیعت انسان، یعنی خردورزی، دانایی، تحلیل‌گرایی، نقادی و همکاری، منطبق و هماهنگ باشد، روابط ساختی انسان، روابطی سالم خواهد بود (ابوالحسن تنهایی، ۲۰۱۲). در عصر حاضر، با توجه به اینکه ایران کشوری در حال گذار از جامعه سنتی به مدرن است، شیوه‌های جامعه‌پذیری، ساختار خانواده و توزیع قدرت در خانواده‌های معاصر نسبت به گذشته تغییر یافته است؛ در الگوهای سنتی، قوانین مشخصی در مورد وظایف زن و مرد و انجام فعالیت‌های مربوط به زندگی زناشویی وجود داشت و درواقع از پیش تعیین شده بود. ولی افزایش سطح سوادآموزی افراد به‌ویژه زنان، افزایش اشتغال و ورود زنان به اجتماع و داشتن مشارکت اجتماعی ازجمله عواملی است که الگوهای سنتی خانواده را تحت‌تأثیر قرار داده و بر تغییر ساختار خانواده و توزیع قدرت در خانواده تأثیر بسیار داشته است (اسپری، کارلسون و جودیت، ۲۰۰۹). لذا با توجه به آنچه ذکر شد پژوهش حاضر در پی «بررسی تأثیر طبقه اجتماعی زنان بر الگوی توزیع قدرت در خانواده معاصر» به‌عنوان یک مسئله اجتماعی است.

هدف

مقاله حاضر در نظر دارد ضمن اینکه مشخص کند الگوی توزیع قدرت در خانواده‌های شهر تهران چگونه است، به بررسی رابطه میان طبقه اجتماعی زنان و الگوی توزیع قدرت در

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

خانواده می‌پردازد. به دنبال این اهداف، سؤالاتی مطرح می‌شوند:

الگوی توزیع قدرت در خانواده‌های تحت‌مطالعه چگونه است؟

آیا بین طبقه اجتماعی زنان و الگوی توزیع قدرت در خانواده رابطه وجود دارد؟

آیا بین مالکیت منابع ارزشمند توسط زنان و الگوی توزیع قدرت در خانواده رابطه وجود دارد؟

آیا بین دستیابی به فرصتهای زندگی توسط زنان و الگوی توزیع قدرت در خانواده رابطه وجود دارد؟

پیشینه تجربی

۱- مطالعات داخلی

مرضیه مردانی و مجید موحد (۲۰۱٦) در پژوهش خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر جایگاه زنان در ساختار قدرت نهاد خانواده (نمونه موردی: زنان متأهل شهر شیراز)»، با استفاده از روش پیمایش و با جمعیت نمونه ٦۰۰ نفر از زنان متأهل شهر شیراز که از طریق نمونه‌گیری طبقه‌بندی سهمیه‌ای انتخاب شدند به این نتیجه رسیدند که بین پذیرش ارزشهای دینی در باب خانواده، دین‌داری، تحصیلات زن، شوهر والدین، منزلت شغلی مرد با ساختار قدرت در خانواده رابطه معناداری وجود دارد و از بین این عوامل ارزش های دینی و تحصیلات مادر به ترتیب بیشترین تأثیر را بر ساختار قدرت در خانواده دارند.

ساروخانی و دودمان (۲۰۱٤) در پژوهشی تحت‌عنوان «ساختار قدرت در خانواده و تأثیر آن بر مشارکت اجتماعی در شهر شیراز» که به روش پیمایش انجام داده‌اند به این نتیجه رسیده‌اند که متغیر ساختار قدرت در خانواده بر مشارکت اجتماعی تأثیر افزایشی دارد؛ به این معنا که هر چه تصمیم‌گیری در خانواده بیشتر مشارکتی و افقی باشد، مشارکت اجتماعی فرد نیز بیشتر است.

محمد امینی، سیمین حسینیان و یوسف امینی (۲۰۱٤) در تحقیقی با عنوان «بررسی ورود زنان

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

به عرصه اشتغال و تأثیر آن بر میزان قدرت آنها در تصمیم‌گیریهای درون خانواده» که به شیوه پیمایشی و روی ۷۰ خانواده در شهرستان بوکان انجام دادند به این نتیجه رسیدند که قدرت زنان در تصمیم‌گیری‌های درون خانواده در بین خانواده‌های زنان شاغل و غیرشاغل متأهل متفاوت است و تا حد زیادی از متغیرهای تملک منابع ارزشمند (تحصیلات زوجین، درآمد زوجین، تملک منابع ارزشمند) و متغیرهای جمعیتی (مدت‌زمان ازدواج زوجین، فاصله سنی زوجین) تأثیر می‌پذیرد.

توسلی و سعیدی (۲۰۱۱) در مقاله‌ای با عنوان «تأثیر اشتغال زنان بر ساختار قدرت در شهر ایوانکی» که به شیوه پیمایش در بین ۳۸٤ نفر از زنان ایوانکی انجام داده‌اند به این نتیجه می‌رسند که میزان دسترسی زنان یا مردان به منابع ارزشمندی چون اشتغال، تحصیلات و... می‌تواند موجب شود هرم قدرت به نفع او تغییر یابد.

در پژوهش سفیری و آراسته (۲۰۱۰) «بررسی رابطه سرمایه فرهنگی و اقتصادی زنان شاغل با نوع روابط همسران در خانواده‌ای که با روش نمونه‌گیری تصادفی از میان ۱۹۹ زن متأهل تهرانی انجام شده است این نتیجه حاصل می‌شود که بین سرمایه اقتصادی و فرهنگی زنان با روابط دموکرات با همسر رابطه معنادار وجود دارد. میان فاصله سنی زوجین، فاصله تحصیلات زوجین، میزان درآمد شوهر، مدت‌زمان ازدواج، پایگاه اجتماعی–اقتصادی خانواده زن و شوهر و نوع روابط همسران رابطه معنی‌داری وجود دارد.

شریفیان در پژوهشی در سال ۲۰۰۹ تحت‌عنوان «بررسی تأثیر اشتغال زنان بر هرم قدرت در خانواده» به بررسی تأثیر اشتغال زنان بر قدرت تصمیم‌گیری آنها در خانواده پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان داد که اشتغال زنان سبب افزایش قدرت تصمیم‌گیری آنها در امور اقتصادی، نحوه تربیت فرزند، تعیین موالید، تعیین نحوه گذراندن اوقات فراغت و افزایش مشارکت سیاسی–اجتماعی آنها می‌شود اما میان اشتغال زنان و دیدوبازدیدهای خانوادگی رابطه معناداری یافت نشد.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

گروسی (۲۰۰۸) در مقاله‌ای تحت عنوان «بررسی ساختار قدرت در خانواده‌های شهرستان کرمان» به این نتیجه می‌رسد که ساختار قدرت خانوادگی، همان‌گونه که پیش‌بینی می‌شود به نفع شوهر است و میان ساخت قدرت در خانواده و میزان دسترسی زنان به منابع، نوع باورها، شناخت آنها از توانایی زنان و مردان و برخی عوامل زمینه‌ای دیگر، رابطه معناداری وجود دارد.

۲- مطالعات خارجی

دیانا کوئستر[1] (۲۰۱۵) در مقاله‌ای با عنوان «جنسیت و قدرت» که به شیوه اسنادی انجام داده است به این نکته اشاره می‌کند که بررسی قدرت در خانواده بسیار حائز اهمیت است. چون با بررسی این موضوع به برابری یا نابرابری جنسیتی رهنمون می‌شویم.

واستون[2] (۲۰۱٤) در نوشتاری با عنوان «برابری جنسیتی برای همه» که به شیوه اسنادی انجام داده است به این نکته اشاره دارد که تبعیض و نابرابری در خانواده به زن و مرد، هردو، آسیب می‌زند. یکی از انواع خشونت علیه زنان و دختران، ناتوان پنداری آنان در تصمیم‌گیری‌های درون خانواده است. نابرابری جنسیتی از سیستم پدرسالاری ریشه گرفته است که این طرز تلقی و هنجار نادرست، نسل به نسل منتقل شده است.

اولاه[3] و همکاران (۲۰۱٤) در پژوهشی که به شیوه میدانی انجام دادند به این نتیجه می‌رسند که اشکال مختلف خانواده در حال شکل‌گیری است و نقش‌های جنسیتی نیز تا حدی تغییر یافته است و ساختارهای جنسیتی در حال متحول‌شدن هستند. اما با وجود همه اینها هنوز زنان با وجود کار تمام‌وقت خارج از خانه، به کار پاره‌وقت درون خانه نیز می‌پردازند و مسئولیت دو نوع کار را برعهده دارند.

1. Diana Koester
2. Watson,Lilla
3. Olah,L

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

مرکز ملی انسانی آمریکا[1] (۲۰۱۰) در پژوهشی که با نام «تصمیمات گروهی در خانواده» و به شیوه اسنادی انجام داد به این نتایج دست یافت که مشارکت زنان در تصمیمات خانگی امری ضروری است و در غیر این صورت تعداد زیادی از افراد جامعه گوشه‌گیر و منزوی می‌شوند.

- آرکر[2] (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان «ساختارهای تصمیم‌گیری» به شیوه اسنادی به این نتیجه رسید که تصمیمات گروهی در مقایسه با تصمیمات فردی و یک‌سویه منجر به نتایج بهتری خواهند شد. همچنین افراد متفاوتی که درگروه، مثل خانواده، حضور دارند دارای ذهنیت‌ها، اطلاعات و عقاید متفاوتی هستند. پس لازم است که همه افراد در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت داده شوند و از ذهنیت همه آنها استفاده شود.

زیپ[3] و همکاران (۲۰۰۶)، تحقیقی تحت عنوان «روابط زن وشوهروقدرت مخفی در ازدواج» انجام دادند، یافته‌های تحقیق آنها نشان داد که حتی اگر زنان درآمد بیشتری از شوهران خود داشته باشند، این زنان هستند که با راهکارهای شوهران خود بیش‌تر موافقت نشان می‌دهند.

زو و بیان[4] (۲۰۰۵)، در پژوهشی در چین نشان داده‌اند که چگونه دسترسی زنان چینی به منابع کار و درآمد، از یک‌سو به‌صورت غیرمستقیم با تعدیل نگرشهای نقش جنسیتی و ایدئولوژی جدایی‌طلبی جنسیتی، موقعیت آنان را در روابط قدرت با شوهرانشان بهبود بخشیده است؛ بدین ترتیب افزایش منابع قدرت‌آور مانند اشتغال و درآمد در بین زنان، وضعیت ایشان را در روابط خانوادگی بهبود می‌دهد و این فرایند با کمرنگ شدن ایدئولوژی جنسیت‌گرا، سرعت بیشتری گرفته است.

آندره میشل[5] (۱۹۶۶) نشان داد که کار رایگان زنان (کار بدون درآمد) سبب ارزش اقتدار زن در خانه نمی‌شود. از طرف دیگر، او دریافت که با افزایش تخصص زنان شاغل، موفقیت

1. American Humane's National Center
2. Archer,D
3. Zipp
4. Zuo and Bian
5. Andrea Mitchell

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

آنها در توازن قدرت بین زوج ها بهتر می‌شود. در این میان، سطح درآمد زن، به‌ویژه در مقایسه با درآمد مرد، عاملی تعیین‌کننده است.

هرچند هر یک از پژوهش‌های فوق دارای نتایج ارزشمندی هستند و مرور آنها درزمینه موضوع، مسیر تحقیق حاضر را هموارتر کرد، اما باید گفت که در تحقیق حاضر با در نظر گرفتن متغیرهایی در سطح کلان‌تر و جدیدتر سعی بر این است که روابط بین الگوی توزیع قدرت در خانواده و طبقه اجتماعی زنان بررسی شود.

مبانی نظری تحقیق

دیدگاههای نظری تبیین قدرت در خانواده

نظریه تقسیم‌کار خانگی[1]

مطالعه تقسیم کار خانگی به مباحثی چون قدرت در خانواده و نابرابری جنسیتی دامن می‌زند. در عصر جهانی‌شدن برخی مفاهیم فرهنگی ازجمله حقوق زنان به مفاهیمی عام وجهان شمول مبدل شده‌اند. این گفتمانها در سطح خرد به شکل تساوی‌گرایی بین زن و مرد و تلاش در جهت رفع نابرابری جنسیتی در می‌آید (دیفن باخ[2]، ۲۰۰۲).

گاتسو–وین دل ومکمولین[3]، تقسیم کار خانگی درون خانواده را شکلی از روابط قدرت بین زن و شوهر می‌دانند (گاتسو وین‌دل و مک مولین، ۲۰۰۳).

اسزینوواکس[4] بیان می‌کند که کارهای خانگی به‌ندرت از سوی افراد، با ارزش تلقی می‌شوند. بنابراین تا حدی که امکان دارد از آن اجتناب می‌کنند. درنتیجه، هرچه قدرت یکی از زوجین در مقابل دیگری بیش‌تر باشد، تلاش می‌کند که سهم خود را از کارهای خانگی به حداقل و سهم طرف مقابلش را از این کارها به حداکثر برساند (اسزینوواکس، ۱۹۷۸). قدرت

1. household work division
2. Difenbach
3. Gazso- Windle and McMullin
4. Szinovacz

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

هر یک از زوجین هم ناشی از منابعی است که در اختیار دارد و هم وابسته به اتکای طرف مقابل به منابع وی است. مطالعات، همبستگیِ معناداری بین درآمدِ همسر، اشتغال، تحصیلات و منابع مشابه و زمانی که فرد صرف کارهای خانگی می‌کند، نشان دادند (قندهاری، ۲۰۰۳).

تئوری تصمیم‌گیری[1]

اولسون[2] و کرامول[3] در ارتباط با این نظریه و دیدگاه چند تن از نظریه‌پردازان آن، چنین می‌گویند: «نظریه‌پردازان نظریه تصمیم‌گیری علاقه‌مند به مطالعه نتایج و پیامدهای روند تصمیم‌گیری هستند. یعنی تمایل به آزمون این فرضیه را دارند که چه کسی تصمیم نهایی را می‌گیرد و در بحث برنده می‌شود و روند تصمیم‌گیری به چه صورت انجام می‌گیرد»(اولسون و کرامول، ۱۹۷۵).

پلارد[4] و میشل[5] نسخه‌ای دیگر از نظریه تصمیم‌گیری را مطرح کردند. پرسش محوری در تحلیل آنان این است که «آیا فرد A قادر است با توجه به رفتاری که دلخواه اوست بر تصمیم‌گیری‌های فرد B تأثیر بگذارد یا خیر؟» بدین ترتیب، سنجش میزان قدرت، نیازمند تعیین دو چیز است: هم مقصد و نیت فرد A و هم تأثیراتی که فرد A بر تصمیم‌گیری‌های فرد B می‌گذارد. درواقع این محققان مدلی ارائه می‌کنند که در این مدل از برداشتها، ادراکها و تصمیمات افراد برای کمک به پیش‌بینی رفتار آنها در روابط قدرت استفاده می‌شود (ذوالفقارپور، ۱۳۸۰).

نظریه منابع[6]

ایده‌ای اصلی نظریه منابع این است که یک فرد منابع و امکاناتی در اختیار دارد که برای فرد دیگر جهت رسیدن به اهداف، نیازها، خواسته‌ها، تمایلات و علایقش ضروری است.

1. decision making theory
2. Olson
3. Cromwell
4. Pollard
5. Mitchell
6. resource theory

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

علاوه بر آن فردی که منابع و امکانات ارزشمند را در اختیار دارد ممکن است بهترین منبع جایگزین موجود برای آن منابع باشد. تحت چنین شرایطی، فردی که منابع و امکانات را از دیگری می‌خواهد ممکن است در عملکردش قدرت را مبادله و یا از آن صرف‌نظر کند (آبوت و والاس، ۲۰۰۱).

ویلیام گود معتقد است که خانواده مانند هر نظام یا واحد اجتماعی دیگر دارای نظامی اقتداری است و هر کس به منابع مهم خانواده (شغل، تحصیلات، درآمد، مهارت و اطلاعات) بیشتر از دیگران دسترسی داشته باشد، می‌تواند سایر اعضا را به فعالیت در مسیر امیال خود وادار کند و تصمیم‌گیری‌های مهم با اوست (اعزازی، ۲۰۱۰).

ازنظر کالینز[1] وقتی یکی از دو جنس به گونه نسبی، منابع مادی را در کنترل خود دارد صاحب قدرتی خواهد شد که توان کنترل روابط جنسیتی را خواهد داشت و از این راه می‌تواند این شکل از کنترل رابطه را به نظام خانواده سرایت دهد. در چنین مواقعی جنس با قدرت کم، باید در پی اخذ منابعی باشد تا بر عدم برتری قدرت مادی و اقتصادی چیره شود (کالینز، ۱۹۹۳).

بلاد و ولف[2] (۱۹۷۰) به‌طور خاص بر منابع درآمد، اشتغال و تحصیلات تمرکز می‌کنند و معتقدند بین این متغیرها و میزان قدرت در تصمیم‌گیری رابطه مثبت وجود دارد (وارنر[3] و همکاران، ۱۹۸۵). بلاد و ولف دریافتند که قدرت شوهر با افزایش سطح تحصیلات، درآمد، پایگاه شغلی وی و یا مجموعه‌ای از این عوامل افزایش می‌یابد. بنابراین، متغیرهای یادشده به‌عنوان منابعی که مرد می‌تواند ازآن‌جهت کسب قدرت بیش‌تر در روابط خانوادگی استفاده کند، تعریف شدند. وقتی منابع اقتصادی–اجتماعی موجود برای زن و شوهر مورد مقایسه قرار می‌گیرد، هرچه اختلاف بین آنها بیش‌تر باشد، اختلاف قدرت بین زن و مرد هم بیش‌تر است (ذوالفقارپور، ۲۰۰۱).

1. Collins
2. Wolf
3. Warner,R

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

نظریه مبادله اجتماعی[1]

اصل کلی مبادله اجتماعی این است که انسانها از رفتارهایی که مستلزم هزینه زیاد است، اجتناب کرده و در جستجوی موقعیت‌هایی هستند که در آن پاداش‌ها از هزینه‌ها بیش‌تر است. بنابراین، فرد با توجه به شناختی که از پاداش‌ها و هزینه‌ها دارد، بهترین شق ممکن را از میان شقوقی که در پیش رو دارد انتخاب خواهد کرد. به عقیده «ترنر»[2] نظریه‌ی مبادله اجتماعی معاصر ترکیبی است از اقتصاد سودباور، انسان‌شناسی کارکردی، جامعه‌شناسی تضاد و روان‌شناسی رفتارگرا (ترنر، ۱۹۹۸).

به نظر هومانز[3] (۱۹۵۸) مبادله، بستر تمامی روابط انسانی را تشکیل می‌دهد. رفتار اجتماعی نوعی مبادله کالاست. هم کالای مادی و هم کالای غیرمادی مانند سمبل‌ها، نشانه‌های تأیید یا حیثیت و اعتبار افرادی که کالاهای بسیاری به دیگران می‌دهند سعی می‌کنند که از دیگران نیز کالاهای بیش‌تری دریافت کنند و افرادی که کالاهای زیادی از دیگران دریافت می‌کنند برای دادن کالای بیش‌تر به آنان تحت‌فشار قرار می‌گیرند (هومانز، ۱۹۵۸).

ترنر معتقد است قدرت یکی از مفاهیم محوری نظریه مبادله است. اساس نظریه‌ی مبادله قدرت این است که نابرابری در منابع تولید، موجب تفاوت و تمایز میان کنش‌گرا نمی‌شود (هومانز، ۱۹۵۸). بر اساس نظریه مبادله سه عنصر هنجارهای اجتماعی، منابع و منافع، توزیع قدرت دریک رابطه را تعیین می‌کند. عنصر اول، بیان می‌دارد که هنجارهایی مثل ریاست مرد در خانه و برخورداری از سن و پول بیشتر و تحصیلات بالاتر و شغل بهتر در مقایسه با زنان، موجب افزایش قدرت مردان شده است. عنصر دوم، منابع است. هر یک از دو شریک زندگی که منابع بیشتری مثل پول، دانش یا ظاهر فیزیکی بهتر، در اختیار داشته باشد، قدرت بیشتری دارد. عنصر سوم، منافع است؛ یعنی هرکدام از زوجین که منافع کمتری از این رابطه به دست

1. social exchange theory
2. Turner
3. Homans

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

آورد، قدرت بیشتری خواهند داشت (تایلر[1] و همکاران، ۲۰۰۰). اولسون و کرامول (۱۹۷۵) معتقدند که نظریه مبادله درزمینه قدرت، تحلیل شبه اقتصادی از تعامل بین دو نفر ارائه می‌کنند. تعامل در قالب هزینه‌ها[2] و پاداشهایی[3] که این دو نفر برای یکدیگر به وجود می‌آورند نگریسته می‌شود و به جنبه دوطرفه پاداش‌ها، تنبیهات[4] و یا هزینه‌ها توجه دارد (سعیدیان، ۲۰۰۳)

پیتر بلاو[5] در نظریه مبادله معتقد است که هرگاه طرفی به چیزی که از آن دیگری است نیاز داشته باشد، اما برای جبران آن نتواند چیزی قابل‌مقایسه ارائه کند، می‌تواند خودش را تابع دیگران کند و از این طریق، اعتبار تعمیم‌یافته در روابطشان را به دیگران واگذار کنند. (ریتزر، ۱۹۹۵)

دیدگاههای نظری در رابطه با طبقه اجتماعی

مفهوم «طبقه اجتماعی» اصل بنیادین تبیینهای اجتماعی در سنت تفکر جامعه‌شناختی است. هم پویشهای اجتماعی و هم هویت اجتماعی اعضای جوامع مدرن به کمک این مفهوم تحلیل و درک می‌شود (اباذری و چاوشیان، ۲۰۰۲).

از نظر مارکس طبقه گروهی از مردم است که در رابطه مشترکی با وسایل تولید- وسایلی که به کمک آنها معیشت خود را تأمین می‌کنند- قرار دارند. (گیدنز، ۱۹۹٤). از دیدگاه مارکس، مالکیت وسایل تولید خصیصه اساسی تمایز طبقاتی است (ادیبی، ۱۹۷۵).

وبر طبقه را نوع خاصی قشربندی بر اساس مالکیت اقتصادی و وضعیت ظاهری زندگی و حالت ذهنی تعریف کرده است (انصاری، ۱۹۹۹). وبر وضعیت طبقاتی[6] را در رابطه با وضعیت بازار[7] بیان می‌کند. دسترسی به امکان و فرصت برای تهیه کالا و شانس افراد در استفاده از اموال و کالاهای موجود در بازار، ازاین‌رو برای او مفهوم طبقه شامل تملک

1. Taylor
2. costs
3. rewards
4. punishments
5. Peter Blau
6. class situation
7. marke situation

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

شیوه‌های دسترسی و فرصتهای زندگی است (هیندس، ۲۰۰۱). وی طبقه را تعدادی از اشخاص می‌دانست که فرصتهای زندگی مشابهی دارند و این فرصتهای زندگی به نظر او عبارت‌اند از امکانات اختصاصی که یک شخص ازلحاظ برخورداری از ثروت، وضعیت بیرونی زندگی و تجربه شخصی‌اش دارد (تامین، ۲۰۰۶).

دورکیم اعتقاد دارد که هیچ منشأ و ریشه‌ای برای بروز طبقات جز کثرت سازمان های شغلی در درون سازمان کلان وجود ندارد. علاوه بر تقسیم کار و کثرت سازمانهای شغلی زمینه اصلی پیدایی طبقات را باید در محصول مازاد و تملک خصوصی جستجو کرد. (ادیبی، ۲۰۰٤).

امیل دورکیم نتایج حاصل از زندگی در طبقات مختلف را چنین بیان می‌دارد: «اختلاف در سبک زندگی، امید زندگی، بهداشت روانی، تعلیم و تربیت، رفتار سیاسی، استواری زندگی زناشویی، وابستگی مذهبی، همکاری اجتماعی، وجه نظرها و فرصتهای زندگی زناشویی شامل فرصت تحصیلات دانشگاهی، فرصت ازدواج، فرصت زندگی سالم و فرصت دست‌یابی به حرفه و شغل» بیان‌گر پایگاه اجتماعی بالا و یا پایین افراد در گروه‌های متفاوت است (دورکیم، ۱۹۹٦).

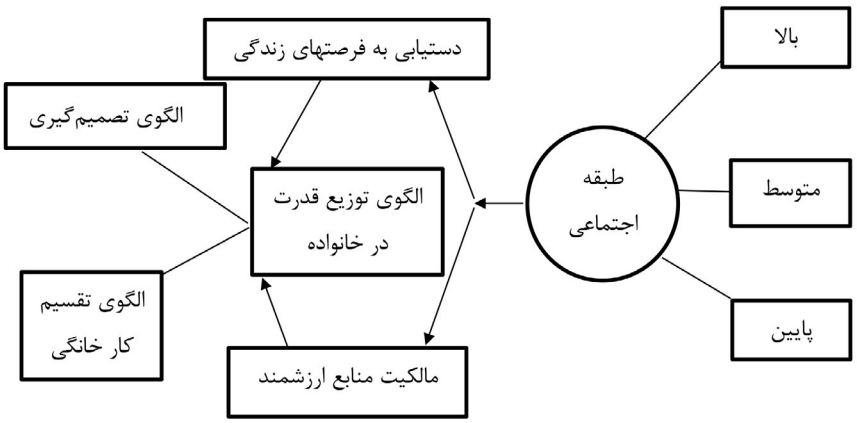
پیربوردیو طبقه را مجموعه‌ای از کنشگران تعریف کرده است که پایگاه یکسانی را اشغال می‌کنند، در شرایط یکسانی قرار دارند و محتمل است که تمایلات و علائق یکسانی نیز داشته باشند و به همین دلیل احتمالا اعمال مشابهی را انجام می‌دهند و مواضع مشابهی را اتخاذ می‌کنند (فاضلی، ۲۰۰۳). از نظر بوردیو توزیع انواع سرمایه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادین، تعیین‌کننده موقعیت طبقاتی عینی فرد در نظام اجتماعی است. به‌عبارت‌دیگر، ساخت طبقاتی از طریق ترکیب انواع سرمایه‌ها به‌وسیله گروه‌ها روشن می‌شود. طبقات بالا بیشترین میزان سرمایه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادین را دارد. طبقه متوسط مقدار کمتری از این انواع را در اختیار دارد و طبقه پایین کمترین مقدار این ترکیب از منابع را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد (ترنر[1]، ۱۹۹۸).

1. Turner

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

مدل نظری تحقیق



همان‌گونه که در مدل نظری تحقیق مشاهده می‌شود در پژوهش حاضر، طبقه اجتماعی زنان به‌عنوان متغیر مستقل، با دو شاخص کلی دستیابی به فرصتهای زندگی و مالکیت منابع ارزشمند و در سه بعد بالا، متوسط و پایین عملیاتی شده است و الگوی توزیع قدرت در خانواده به‌عنوان متغیر وابسته، با دو شاخص کلی تصمیم‌گیری و تقسیم‌کار و وظایف خانگی و در دو بعد متقارن (دموکراتیک) و نامتقارن (غیر دموکراتیک) موردبررسی قرار گرفته است.

روش

در تحقیق حاضر به‌منظور مطالعه جامعه‌شناختی طبقه اجتماعی و الگوی توزیع قدرت در خانواده و ارزیابی تأثیر متغیر مستقل بر متغیر تابع یعنی الگوی توزیع قدرت در خانواده از روش پیمایش[1] و روش اسنادی استفاده شده است. این پژوهش به لحاظ ماهیت، کاربردی، به لحاظ زمان، مقطعی و به لحاظ معیار وسعت، پهنانگر است. در مطالعه حاضر واحد تحلیل

1. survey

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

خانواده و سطح مشاهده فرد است. جامعه آماری[1] ما را کلیه زنان متأهل در دو قطب متفاوت شهر تهران، منطقه ۱(شمال شهر) و منطقه ۱۹(جنوب شهر) تهران تشکیل می‌دهند. بر اساس آخرین اطلاعات مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹٦، زنان متأهل منطقه ۱ شهر تهران ۱۱٤٥۲۱ نفر و زنان متأهل منطقه ۱۹ شهر تهران ٦٥۱۲۳ نفر می‌باشند و حجم جامعه آماری ۱۷۹٦٤٤ نفر است. روش نمونه‌گیری در این تحقیق خوشه‌ای سهمیه‌ای است. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران[2]، برابر ۳۸۳ نفر برای کل مناطق ۱ و ۱۹ (۲٤٤ نفر در منطقه ۱ و ۱۳۹ نفر در منطقه ۱۹) در نظر گرفته می‌شود. در تحقیق حاضر روایی پرسشنامه صوری بوده و برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است که نتیجه آن ۰/۸۳ بود و درنتیجه پایایی پرسشنامه ۰/۸۳ است.

جدول شماره ۱، ضرایب پایایی مفاهیم تحقیق

نام متغیر	ضریب آلفای کرونباخ	سطح معنی‌داری
توزیع قدرت در خانواده	۰/۷۸٦	معنی‌دار
الگوی تصمیم‌گیری	۰/۸۱۹	معنی‌دار
الگوی تقسیم کار خانگی	۰/۷٥٦	معنی‌دار
طبقه اجتماعی	۰/۸۱۳	معنی‌دار
مالکیت منابع ارزشمند	۰/۸۲۳	معنی‌دار
دستیابی به فرصتهای زندگی	۰/۸۷۹	معنی‌دار

1. universe
2. W.G.Cochran

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

تعریف مفاهیم

۱. متغیر وابسته

قدرت از نظر ماکس وبر «مجال یک فرد یا تعدادی از افراد برای اعمال اراده خود حتی در برابر مقاومت عناصر دیگری که در صحنه عمل شرکت دارند»(وبر، ۱۹۹۵) است. قدرت در خانواده یک مفهوم چندبعدی است که به‌طور غیرمستقیم می‌تواند از طریق الگوهای تصمیم‌گیری اندازه‌گیری شود و منظور از ساخت قدرت در خانواده الگوهای ساخت‌یافته تصمیم‌گیری در خانواده است (ساروخانی، ۲۰۰٦). در پژوهش حاضر این مفهوم با دو شاخص کلی الگوی تصمیم‌گیری و الگوی تقسیم‌کار خانگی و در دو بعد متقارن (دموکراتیک) و نامتقارن (غیردموکراتیک) با ۱۳ گویه پنج گزینه‌ای در سطح مقیاس ترتیبی عملیاتی شده است.

بلاد معتقد است «بهترین و مطلوب‌ترین نوع تصمیم‌گیریها نه‌تنها باید برابرانه و صمیمانه باشد، بلکه باید دوجانبه بودن را نیز در برگیرد» (صبوری، ۱۹۹۷). برای عملیاتی کردن الگوی تصمیم‌گیری در دو بعد متقارن (دموکراتیک) و نامتقارن (غیردموکراتیک) از ۹ گویه پنج گزینه‌ای در سطح مقیاس ترتیبی استفاده شد. آلفای کرونباخ این متغیر ۰/۸۱۹ است.

تقسیم کارخانگی میزان سهم هر یک از زوجین در انجام کارهای خانگی است. این مفهوم در دو بعد مشارکتی و غی مشارکتی با ٤ گویه پنج گزینه‌ای در سطح مقیاس ترتیبی سنجیده شد و میزان آلفای آن ۰/۷۵٦ است.

در این تحقیق شاخص الگوی تصمیم‌گیری متقارن و الگوی تقسیم کار خانگی مشارکتی در رابطه با الگوی قدرت در خانواده خصیصه ایجابی و مثبت و شاخص الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و الگوی تقسیم‌کار خانگی غیر مشارکتی در رابطه با الگوی قدرت در خانواده خصیصه سلب و منفی دارد؛ بدین معنا که با الگوی قدرت در خانواده رابطه معکوس دارد.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

۲- متغیرهای مستقل

طبقه را می‌توان گروه‌بندی وسیعی از افراد تعریف کرد که دارای منابع اقتصادی مشترکی هستند و این منابع شدیدا بر انواع شیوه‌های زندگی که می‌توانند داشته باشند تأثیری می‌گذارد مالکیت ثروت به همراه شغل، پایه‌های اصلی اختلافات طبقاتی را تشکیل می‌دهند (گیدنز، ۱۹۹٤). جوامع گوناگون طبقات اجتماعی گوناگون دارند اما بیشتر جوامع بشری به سه‌طبقه پایین، متوسط و بالا تقسیم می‌شوند (کوئن، ۱۹۹۱).

در تعریف عملیاتی مفهوم طبقه در پژوهش حاضر از ۱۲ گویه پنج گزینه‌ای با دو شاخص کلی: مالکیت منابع ارزشمند و فرصتهای زندگی[1] با میزان آلفای ۰/۸۱۳ سنجیده می‌شود.

منابع ارزشمند ازنظر ولف، هر نوع دارایی متعلق به فرد یا گروه که می‌تواند به دیگران عرضه‌شده و برای رفع نیازهای آنها سودمند بوده یا وسیله‌ای برای رسیدن آنها به اهدافشان باشد (قندهاری، همان). در تعریف عملیاتی این مفهوم از ۸ گویه پنج گزینه‌ای با شاخصهای سطح تحصیلات، میزان درآمد، وضعیت اشتغال و دارایی اموال سنجیده می‌شود.

منظور از فرصتها یا بختهای زندگی که وبر هم به آن پرداخته است، دسترسی به امکانات گوناگون است که به فرد اجازه می‌دهد به هدفهای خود برسد. مثلا امکان دستیابی به یک حرفه یا تحصیل، یا بهداشت و یا یک ازدواج موفق، نوع مدارسی که فرزندان آنان تحصیل می‌کنند، اعزام فرزندان خود به خارج از کشور و...از نوع فرصتهای زندگی است که به‌طور یکسان توزیع نشده و به طبقه اجتماعی فرد بستگی دارد (انصاری، همان). در تعریف عملیاتی این مفهوم از ٤ گویه پنج گزینه‌ای در سطح مقیاس ترتیبی با شاخصهای بهداشت، ازدواج موفق، تحصیل فرزندان در مدارس غیرانتفاعی، اعزام فرزندان به خارج از کشور با میزان آلفای ۰/۸۷۹ سنجیده شده است.

1. life opportunities

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

سیمای آماری پاسخگویان

در تحقیق حاضر بیش از نیمی از پاسخگویان جمعیت موردمطالعه (٦٤ درصد) از منطقه یک تهران و مابقی (٣٦ درصد) از منطقه نوزده تهران بوده‌اند. افرادی که در رده سنی ۳۰ تا ٤٠ سال هستند بیشترین فراوانی (٥١ درصد) و افرادی که در رده سنی بالای ٥٠ سال هستند کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند (٤ درصد). رنج سنی پاسخگویان بین ۲۷ تا ٦۹ سال بوده است که به‌طور متوسط حدودا ٤٥ ساله بوده‌اند. ٤١ درصد از پاسخگویان منطقه ۱ دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر، ٤٤ درصد دارای تحصیلات فوق‌دیپلم و لیسانس و ۱٥ درصد دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و بالاتر هستند. ٨٦ درصد از پاسخگویان منطقه ۱۹ دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر، ۱۳ درصد دارای تحصیلات فوق‌دیپلم و لیسانس و ۱ درصد دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و بالاتر هستند. درمجموع دو منطقه، ٥۷ درصد از پاسخگویان دارای تحصیلات دیپلم و پایین‌تر، ۳۲ درصد دارای تحصیلات فوق‌دیپلم و لیسانس و ۱۰ درصد دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و بالاتر هستند.۳۹ درصد از پاسخگویان منطقه ۱ شاغل و ٦۱ درصد بیکار بوده‌اند و در بین شاغلین نیز بیشتر زنان جمعیت موردمطالعه در مشاغل «علمی، فنی، تخصصی» مشغول به فعالیت بوده‌اند. ۱۸ درصد از پاسخگویان منطقه ۱۹ شاغل و ۸۲ درصد بیکار بوده‌اند و در بین شاغلین نیز بیشتر زنان جمعیت موردمطالعه در مشاغل «دفتری–اداری» اشتغال داشته‌اند. درمجموع ۳۱ درصد شاغل و ٦۹ درصد بیکار بوده‌اند و در بین شاغلین نیز بیشتر زنان جمعیت موردمطالعه در مشاغل «دفتری–اداری» و «علمی، فنی، تخصصی» مشغول به فعالیت بوده‌اند.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب مفهوم طبقه اجتماعی

متغیر	منطقه یک		منطقه نوزده		کل	
	(F) فراوانی	(P) درصد	(F) فراوانی	(P) درصد	(F) فراوانی	(P) درصد
پایین	۹۵	۳۸/۹	۸۰	۵۷/٦	۱۷۵	٤٥/۷
متوسط	۵۱	۲۰/۹	۳۰	۲۱/٦	۸۱	۲۱/۱
بالا	۹۸	٤۰/۲	۲۹	۲۰/۹	۱۲۷	۳۳/۲
جمع	۲٤٤	۱۰۰	۱۳۹	۱۰۰	۳۸۳	۱۰۰

بر اساس جدول شماره ۲، ۳۹ درصد از پاسخگویان منطقه ۱ شهر تهران در طبقات پایین، ۲۱ درصد در طبقه متوسط و ٤۰ درصد در طبقات بالای اجتماع قرار دارند/ در منطقه ۱۹ شهر تهران، ۵۸ درصد از پاسخگویان در طبقات پایین، ۲۲ درصد در طبقه متوسط و ۲۱ درصد در طبقات بالای اجتماع قرار دارند. درمجموع دو منطقه نتایج حاکی از این است که ٤٦ درصد از پاسخگویان در طبقات پایین، ۲۱ درصد در طبقات متوسط و ۳۳ درصد در طبقات بالا قرار دارند.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

یافته‌ها

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب مفهوم توزیع قدرت در خانواده

متغیر	منطقه یک		منطقه نوزده		کل	
	(F) فراوانی	(P) درصد	(F) فراوانی	(P) درصد	(F) فراوانی	(P) درصد
نامتقارن	۱۲۵	۵۱/۲	۸۳	۵۹/۷	۲۰۸	٥٤/۳
متقارن	۱۱۹	٤۸/۸	٥٦	٤۰/۳	۱۷٥	٤٥/۷
جمع	۲٤٤	۱۰۰	۱۳۹	۱۰۰	۳۸۳	۱۰۰

بر اساس جدول شماره ۳، توزیع قدرت در ۵۱ درصد از خانواده‌های منطقه۱ شهر تهران، نامتقارن و در ٤۹ درصد از خانواده‌ها، متقارن ارزیابی شده است. در منطقه ۱۹، توزیع قدرت در ٦۰ درصد از خانواده‌ها نامتقارن و در ٤۰ در صد از خانواده‌ها، متقارن ارزیابی شده است. درمجموع دو منطقه نتایج حاکی از این است که توزیع قدرت در ٥٤ درصد از خانواده‌های معاصر، نامتقارن و در ٤٦ درصد از خانواده‌ها، متقارن ارزیابی شده است. با توجه به نتایج حاصل و در تأیید فرضیه اول باید گفت که الگوی توزیع قدرت در خانواده معاصر نامتقارن و غیردموکراتیک است.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

جدول شماره ٤: بررسی رابطه بین طبقه اجتماعی و الگوی توزیع قدرت در خانواده

توزیع قدرت / طبقه اجتماعی		پایین	متوسط	بالا	کل
نامتقارن	فراوانی	۹۷	٤٥	٦٦	۲۰۸
	درصد	٥٥/٤	٥٥/٦	٥۲	٥٤/۳
متقارن	فراوانی	۷۸	۳٦	٦۱	۱۷٥
	درصد	٤٤/٦	٤٤/٤	٤۸	٤٥/۷
کل	فراوانی	۱۷٥	۸۱	۱۲۷	۳۸۳
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

در خصوص بررسی رابطه بین طبقه اجتماعی و الگوی توزیع قدرت در خانواده، با توجه به توزیع نسبت‌ها در داخل جدول شماره ٤، می‌توان گفت که در ٤٥ درصد از خانواده‌هایی که از طبقات اجتماعی پایین هستند توزیع قدرت دموکراتیک حاکم است. این در حالی است که در ٤٨ درصد از خانواده‌هایی که از طبقات اجتماعی بالا هستند، توزیع قدرت متقارن حاکم است. این یافته پژوهشی مؤید این مطلب است که میان الگوی توزیع قدرت در خانواده و طبقه اجتماعی زنان رابطه وجود دارد و با بالا رفتن طبقه اجتماعی زنان، توزیع قدرت در خانواده متقارن‌تر می‌شود.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

جدول شماره ۵: بررسی رابطه بین مالکیت منابع ارزشمند و الگوی توزیع قدرت در خانواده

توزیع قدرت / مالکیت منابع		پایین	متوسط	بالا	کل
نامتقارن	فراوانی	۹۷	۳۳	۷۸	۲۰۸
	درصد	۵۵/٤	٦۰	۵۱	۵٤/۳
متقارن	فراوانی	۷۸	۲۲	۷۵	۱۷۵
	درصد	٤٤/٦	٤۰	٤۹	٤۵/۷
کل	فراوانی	۱۷۵	۵۵	۱۵۳	۳۸۳
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

در خصوص بررسی رابطه بین مالکیت منابع ارزشمند و الگوی توزیع قدرت در خانواده، با توجه به توزیع نسبت‌ها در داخل جدول شماره ۵، برای ٤۹ درصد از زنانی که مالکیت زیادی بر منابع ارزشمند داشته‌اند، توزیع قدرت در خانواده‌شان متقارن بوده است و این در حالی است که برای ٤۵ درصد از زنانی که مالکیت کمی بر منابع ارزشمند داشته‌اند، توزیع قدرت در خانواده‌شان متقارن بوده است، بنا بر نتایج حاصل از جدول مذکور و در تأیید فرضیه سوم می‌توان گفت که میان الگوی توزیع قدرت در خانواده و مالکیت منابع ارزشمند توسط زنان رابطه وجود دارد و با بالا رفتن مالکیت منابع ارزشمند، توزیع قدرت در خانواده‌ها متقارن‌تر می‌شود.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

جدول شماره ٦: بررسی رابطه بین دستیابی به فرصت‌های زندگی و الگوی توزیع قدرت در خانواده

توزیع قدرت / دستیابی به فرصت		کم	متوسط	زیاد	کل
نامتقارن	فراوانی	٦٥	٤٠	١٠٣	٢٠٨
	درصد	٥٩/٦	٥٢/٦	٥٢	٥٤/٣
متقارن	فراوانی	٤٤	٣٦	٩٥	١٧٥
	درصد	٤٠/٤	٤٧/٤	٤٨	٤٥/٧
کل	فراوانی	١٠٩	٧٦	١٩٨	٣٨٣
	درصد	١٠٠	١٠٠	١٠٠	١٠٠

در خصوص بررسی رابطه بین دستیابی به فرصت‌های زندگی و الگوی توزیع قدرت در خانواده، با توجه به توزیع نسبت‌ها در داخل جدول شماره ٦، برای ٤٠ درصد از زنانی که دستیابی کمی به فرصت‌های زندگی دارند، توزیع قدرت متقارن تجربه شده است. این در حالی است که برای ٤٨ درصد زنانی که دستیابی زیادی به فرصت‌های زندگی دارند، توزیع قدرت متقارن تجربه شده است. این یافته پژوهشی مؤید این مطلب است که میان الگوی توزیع قدرت در خانواده و دستیابی زنان به فرصتهای زندگی رابطه وجود دارد. به‌طوری‌که با افزایش دستیابی به فرصت‌های زندگی، توزیع قدرت در خانواده‌ها متقارن‌تر می‌شود.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]
[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

بحث

پژوهش حاضر به بررسی رابطه الگوی توزیع قدرت در خانواده و طبقه اجتماعی زنان جهت داشتن خانواده سالم، جامعه سالم و ایجاد رفاه انسانی و اجتماعی پرداخت. طبق نتایج به‌دست‌آمده، در منطقه ۱(شمال) شهر تهران، ۵۱ درصد از خانواده‌ها، توزیع قدرت نامتقارن و در ٤۹ درصد از خانواده‌ها، توزیع قدرت متقارن است. این در حالی است که در منطقه ۱۹ (جنوب) شهر تهران، ٦۰ درصد از خانواده‌ها، از توزیع قدرت نامتقارن و ٤۰ درصد از خانواده‌ها از توزیع قدرت متقارن برخوردارند. درمجموع، نتایج حاکی از آن است که توزیع قدرت، در ٥٦ درصد از خانواده‌های معاصر، نامتقارن مردمحور و در ٤٦ درصد از خانواده‌ها، متقارن است. نتایج به‌دست‌آمده بدین ترتیب با نتایج تحقیقات گروسی در کرمان (۲۰۰۸) که ساختار قدرت خانوادگی به نفع شوهر است مطابقت دارد. در منطقه ۱ شهر تهران، در ۲۸ درصد از خانواده‌ها، الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و در ۷۲ درصد از خانواده‌های منطقه مذکور، الگوی تصمیم‌گیری متقارن حاکم است.

قابل‌ذکر است که در ۸۵ درصد از خانواده‌های منطقه ۱ شهر تهران که الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و غیردموکراتیک را تجربه می‌کنند، شیوه اعمال تصمیم، اقناعی و در ۱۵ درصد از این خانواده‌ها، شیوه اعمال تصمیم، اجباری است. بر اساس نتایج تحقیق حاضر، در منطقه ۱۹ شهر تهران، در ٤٤ درصد از خانواده‌ها، الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و در ٥٦ درصد از خانواده‌های منطقه مذکور، الگوی تصمیم‌گیری متقارن حاکم است. در ۸۲ درصد از خانواده‌های منطقه ۱۹ شهر تهران که الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و غیردموکراتیک را تجربه می‌کنند، شیوه اعمال تصمیم، اقناعی و در ۱۸ درصد از خانواده‌ها، شیوه اعمال تصمیم، اجباری است. درمجموع در دو منطقه نتایج حاکی از این است که در ۳٤ درصد از خانواده‌های معاصر، الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن و در ٦٦ درصد از خانواده‌ها، الگوی تصمیم‌گیری متقارن حاکم است. در ۸٤ درصد از

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

خانواده‌هایی که الگوی تصمیم‌گیری نامتقارن را تجربه می‌کنند، شیوه اعمال تصمیم، اقناعی و در ١٦ درصد از خانواده‌ها شیوه اعمال تصمیم، اجباری است و مردان جهت اعمال تصمیم خود در خانواده از اجبار و خشونت استفاده می‌کنند. در کنکاش حاضر، ٨٣ درصد از خانواده‌های منطقه ١ شهر تهران، الگوی تقسیم کارخانگی نامتقارن و ١٧ درصد از خانواده‌های این منطقه، از الگوی تقسیم کار خانگی متقارن برخوردار هستند. ٩٠ درصد از خانواده‌های معاصر منطقه ١٩ شهر تهران، الگوی تقسیم کار خانگی نامتقارن و ١٠ درصد از خانواده‌های منطقه ١٩ شهر تهران از الگوی تقسیم کار خانگی متقارن برخوردارند. درمجموع در دو منطقه نتایج حاکی از این است که الگوی تقسیم کار خانگی در ٨٦ درصد از خانواده‌های معاصر شهر تهران، نامتقارن و در ١٤ درصد از خانواده‌ها، متقارن ارزیابی شده است.

نتایج پژوهش حاضر مؤید این مطلب است که با بالا رفتن طبقه اجتماعی زنان، افزایش مالکیت منابع ارزشمند و دستیابی به فرصتهای زندگی، توزیع قدرت در خانواده متقارن‌تر شده است؛ چنانچه زنان جامعه از منابع ارزشمندی چون تحصیلات، اشتغال، دارایی و درآمد برخوردار باشند و به فرصتهای زندگی زناشویی همانند ازدواج موفق، بهداشت، امکان تحصیل فرزندان در مدارسی با امکانات بالا و... دسترسی داشته باشند، توزیع قدرت در خانواده متقارن‌تر و دموکراتیک‌تر خواهد بود. نتیجه حاضر با نظریات اندیشمندانی چون ویلیام گود، کالینز، پلارد و ولف از طرفداران نظریه منابع مبنی بر اینکه هر کس به منابع مهم (شغل، تحصیلات، درآمد و...) بیشتر از دیگران دسترسی داشته باشد، می‌تواند سایر اعضا را به فعالیت در مسیر امیال خود وادار کند همچنین با نظریه منابع و قدرت اسزینواکس آنجا که معتقد است قدرت هر یک از زوجین ناشی از منابعی است که در اختیار دارد و با تفکرات طرفداران نظریه مبادله اجتماعی همانند هومنز و پیتربلاو، مبنی بر اینکه هرگاه طرفی به منابعی که از آن دیگری است نیاز داشته باشد، اما برای جبران آن نتواند چیزی قابل‌مقایسه ارائه کند، می‌تواند خودش را تابع دیگران کند همخوانی دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات امینی، حسینیان و امینی (٢٠١٤)، قادری

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

(۱۹۹۶)، گروسی (۲۰۰۸)، شریفیان (۲۰۰۹)، سفیری و آراسته (۲۰۱۰)، توسلی و سعیدی (۲۰۱۱)، اولاه و همکاران، زو و بیان، میشل نزدیک است.

پیشنهادات تحقیق

- قدرت در خانواده معاصر، نیازمند توزیع متقارن‌تر و عادلانه‌تری است. در بسیاری از خانواده‌های معاصر که الگوی تصمیم‌گیری غیردموکراتیک و نامتقارن مردمحور بر آنها حاکم است، اعمال تصمیمات از راه اجبار و خشونت صورت می‌پذیرد. بنیان‌های ارزشی و هنجاری جامعه در رابطه با توزیع قدرت در خانواده معاصر و همچنین طبقه اجتماعی زنان جامعه، نیازمند بازنگری، برنامه‌ریزی و نوسازی است. به جاست تا مدیران فرهنگی و مسؤولین جامعه در راستای داشتن شهروندانی سالم، خانواده‌های سالم و جامعه سالم، در قالب برنامه‌های فرهنگی و آموزشهای رسمی و غیررسمی، خانواده متعادل و ایده‌آل با توزیع قدرت متقارن، عدالت محور و دموکراتیک را برای عموم جامعه به تصویر کشیده و نهادینه کنند و به‌منظور توانمندسازی زنان جامعه به‌عنوان نیمی از پیکره اجتماع، سیاست‌هایی اتخاذ کنند.
- ایجاد روحیه تعاون، همکاری و هماهنگی، روابط دوستانه، صمیمانه و دوسویه و مبتنی بر احترام متقابل میان همسران و تأکید بر اهمیت و مزایای مشورت و مشارکت زن و مرد در محیط‌های خانگی، از طریق آموزشهای رسمی و غیررسمی به‌منظور داشتن خانواده‌هایی دموکراتیک و متعادل.
- فرهنگ‌سازی در راستای افزایش اعتماد عموم نسبت به توانمندی زنان به‌عنوان عضوی از اجتماع. چراکه یکی از انواع خشونت علیه زنان، ناتوان پنداری آنان در تصمیم‌گیری‌های درون خانواده است.
- ایجاد تغییر در باور مردان نسبت به اهمیت و مزایای مشارکت همسران در تصمیم‌گیری‌های خانواده. چراکه نابرابری در محیط خانواده به زن و مرد، هردو، آسیب می‌زند.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

- زمینه‌های دستیابی بیشتر زنان به منابع ارزشمندی چون تحصیلات و شغل در سطح جامعه فراهم شود، زیرا این عوامل بر توزیع متقارن قدرت در خانواده تأثیرگذار است.
- فراهم کردن تمهیدات و امکانات لازم جهت دستیابی خانواده‌ها به فرصتهای زندگی ازجمله ازدواج موفق، بهداشت مناسب، امکانات تحصیلی فرزندان و... به‌منظور داشتن خانواده‌هایی سالم.
- تأکید بر مفاهیمی چون اصل برابری انسانها، احترام متقابل، مشورت در تصمیم‌گیری، خانواده سالم و متعادل و اهمیت وجود آن در جامعه توسط آموزشهای رسمی و غیررسمی.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در تهیه مقاله مشارکت داشته‌اند.

منابع مالی

برای انتشار این مقاله حمایت مالی مستقیم از هیچ نهاد یا سازمانی دریافت نشده است.

تعارض منافع

این مقاله با سایر آثار منتشرشده از نویسندگان همپوشانی ندارد.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در این مقاله همه حقوق مرتبط با اخلاق پژوهش رعایت شده است.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

- Abbasiesfajir,E. khoshfar,Gh. and shafaei, m. (2016),Investigating the Relationship between Power Distribution Structure in the Family and Social Participation (Case Study: Citizens of Golestan Province), Two ***Journal of Sociology of Social Institutions***, Year 3 (7): 171-151, (In Persian).

- Abazari, Y and Chavashian, H. (2002). From social class to lifestyle: New Approaches to Sociological Analysis of Social Identity. ***Social Science Letter.*** Fifth Year. No. 20, (In Persian).

- Abbot, P and Wallace, C. (2001). ***"Women's Sociology",*** Translated by: Manizheh Najm Araghi, Tehran: Ney Publishing, (In Persian).

- AbolhassanTanhaei, H. (2012), ***Analytical Recognition of Modern Theories of Modernist Sociology in Transition: Second Generation.*** Tehran: Publishing Elm, (In Persian).

- Ahmadi, kh, Fathi Ashtiani, A and Navabinejad, Sh. (2005), Investigation of Background-Individual and Relationship-Affective Factors Affecting Marital Adjustment, ***Quarterly Journal of Family Studies***, Vol. 31, No. 31, (In Persian).

- Adibi, h. (1975). ***Sociology of Social Classes,*** Tehran: Faculty of Social Sciences and Cooperatives, (In Persian).

- Adibi, H and Ansari,E. (2004). ***Theories of Sociology,*** Tehran: Danjeh Publishing, (In Persian).

- Ahmadi, Y and Aghaei M. (2017). Sociological study of the effect of value system and family structure structure on social deviations (case study of urban marginal settlements of Naysar, Sanandaj), ***Urban sociological studies***, 7 (24): 1 -30, (In Persian).

- America Humanes National Center. (2010). ***Family group decicion-making webinorseries***. New York: The Free Press.

- Amini, M. Hosseinian, S. &Amini, Y. . . (2014). Investigating women's entry into employment and its effect on their power in making decisions within the family, ***Journal of Women and Society,*** Vol. 4, No. 1, (In Persian).

- Ansari, A. (1999). ***Theories of social stratification and its historical structure in Iran***, Isfahan: Isfahan University Press, (In Persian).

- Archer,D. (2010). ***Decision –making Structures.*** New York:The Free Press.

- Arianpour, A, H. (2001). ***The field of sociology***. Tehran: Gostareh Publication, (In Persian).

- Cohen, B. (1991). ***An Introduction to Sociology,*** Translation: Mohsen Solathi, Tehran: Kayhan Publishing, (In Persian).

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

- Collins,Randall. (1993). ***Conflict Sociology; Toward an Explanatory Science.*** New York Academic.

- Diefenbach,H. (2002). Gender Ideologies, Relative Resources,and the Division of Housework in Intimate Relationships:A Test of Hyman Rodman's Theory of Resources in Cultural Context. ***International Journal of Comparative Sociology,***43(1),48.

- Durkheim, A. (1996), ***The rules of the methodology of sociology***,, Translation by Ali Mohammad Kardan, University of Tehran: Publishing & Printing Institute, (In Persian).

- Ezazi, S. (2010). Family Sociology emphasizing the role, structure and functioning of the family in contemporary times. Tehran: ***Enlighteners and women's studies***, (In Persian).

- Fazeli, M. (2003). ***Consumption and lifestyle***. Qom:Sobhe Sadegh, (In Persian).

- Garossi, S. (2008). A Review of the Power Structure in Kerman's Families. ***Women's Studies***. No. 6. Number 2, (In Persian).

- Ghadiri, F (1996), ***Investigating the Socioeconomic Factors Affecting the Power Structure in the Family (Case Study: Shiraz)***, Master's thesis, Shiraz University, (In Persian).

- Ghandahari, P. (2003). ***Woman and power.*** Tehran: Publication of Research Deputy of the Institute of Anthropology, (In Persian).

- Gazso,W. ,& Julie A. M. (2003). Doing Domestic,Labour: Strategizing in a Gendered Domain. ***Canadian Journal of Sociology***. 28 (3),343.

- Giddens, A. (1994), ***Sociology,*** Translated by ManouchehrSabouri, Tehran: Ney Publishing, (In Persian).

- Hinds B. (2001), ***Power Speeches from Hobbes to Foucault***, Translation by Mustafa Younesi, Shirazeh Publishing and Research, (In Persian).

- Koester,D. (2015). Geder&Power. www. dlprog. org.

- Mahdavi, S and Sabouri Khosroshahi, H. (2003), the study of the distribution of power in the family, ***women's studies,*** 23, (In Persian).

- Mardani, M, Movahed, M. (2016). Investigating the Factors Affecting the Status of Women in the Power Structure of the Family (Case Study: Marital Women in Shiraz), ***Sociology of Social Institutions***. 3 (8), (In Persian).

- Michelle, A. (1975). ***Family Sociology and Marriage***. Translator: FarangisArdalan. Tehran University, (In Persian).

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

- Mohammadi, B. (2012). Identification of Power Indicators in the Family by Qualitative Research Methodology, ***Institute for Human Sciences and Cultural Studies***, (In Persian).

- Olson,D. H. &Cromwell,R. E. (1975). ***Power in families***,New York: Halstal press.

- Ritzar, G. (1995). ***Theories of Sociology in the Contemporary Period. Translator Mohsen Solathi,*** Tehran: The Publishing of Contemporary Culture, (In Persian).

- Sabouri, H. (1997). ***The study of the distribution of power in the family***. Master thesis, ShahidBeheshti University, (In Persian).

- Safiri,kh and Arasteh,R. (2010). The Study of the Relationship between Economic Capital of Women and the Type of Relationship between Spouses in the Family, ***Journal of Research in Women Researches,*** Vol. 2, No. 1, (In Persian).

- Sa'idian, F. (2003). The Relationship Between Power Structure in Family with Marital Conflict. Master thesis. ***Faculty of Psychology***. TarbiatMoalem University, (In Persian).

- Sarokhani, B. (2006), ***Introduction to Family Sociology,*** Tehran: Soroush Publication, (In Persian).

- Saroukhani,B. (2005), Woman, Power and Family, Research in Women's Place in Power Pyramid in Family, ***Journal of Women's Research,*** Vol. 3, No. 2, (In Persian).

- Saroukhani, B. And Doudmaan, L. (2010). ***The Structure of Power in the Family and its Impact on Social Participation in Shiraz City.*** 1 (1), 130-105, (In Persian).

- Sharifian, H. (2009). ***Investigating the Impact of Women's Employment on the Pyramid of Power in the Family.*** Master thesis. Al-Zahra University, (In Persian).

- Szinovacz, M. (1978). Another Look at normative resources theory: Contribution from Austrian data a research note. ***Journal of marriage and the family,*** 40,414.

- Tavasoli, A and Saeedi, V. (2011), The Impact of Women's Employment on the Power Structure in the City of Iwanaki, ***Woman in Development and policy,*** (9), (In Persian).

- Taylor,S. E,&et al. (2000). ***Social Psychology***. NewJersey,Prentice Hall Inc.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]

- Turner, J. H. (1998). ***The Structure of Sociological Theory.*** Belmont,CA: Wadsworth Publishing Company.

- Tomin,M. (2006), ***sociology of stratification and social inequality.*** Translation by Abdolhossein Nik Gohar, Tehran: Totiya Publishing, (In Persian).

- Turner,J. H. (1998). ***The Structure of Sociological Theory.*** Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.

- Vosoughi, M and Nikkholgh, A. (1997). The Foundations of Sociology, Tehran: Kheradmand Publishing, (In Persian).

- Waston, L. (2014). ***Gender justice for all: achieving just and equitable power relations between women and men***. Landan :The Free Press.

- Warner, E. et al. (1985). Dominance in Marital Decision Making in Women's Liberation & Non-Liberation Families***,Jornal of Marriage &the family***,14(2),223.

- Weber, M. (1995). ***Protestant Ethics and the Spirit of Capital, Translation by AbdolkarimRashidian and ParisaManouchehriKashani,*** Tehran: Scientific and Cultural Publishing, (In Persian).

- Olah,L. ,Rudolf, R& Irena,E. K. (2014). ***The new roles of men and women and implication for families and societies***. New York: Prentice-Hall.

- Zulfaqhar Pour, M. (2001). ***Investigating the Relationship between Power Structure and Marital Satisfaction of Employee and Housewives,*** Master's Thesis, Al-Zahra University, (In Persian).

- Zuo,J. ,&Yanjie,B. (2005). Beyond Resources and Patriarchy:Marital Construction of Family Decision Making Power in Post –Mao Urban China. ***Journal of Comparative Family Studies***, 36 (4),131-135.

- Zipp,J. F. Prohaska,A. ,&Bemill, M. (2004). Wives, husband, and hidden power in marriage. ***Journal of Family Issues***, Beverly Hills,25(7),143-151.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-19]

[DOR: 20.1001.1.17358191.1398.19.74.1.6]